

گزارشی از همایش تعامل اسلام و ایران در گستره تاریخ^۱

غلامحسین نوعی*

برگزاری همایش های علمی که در یکی دو سال گذشته از سوی نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه فردوسی با جدیت مورد توجه قرار گرفته زمینه گردهمایی اساتید و صاحب نظران و اهل فن را جهت تبادل آرا و اندیشه های خود در موضوعات مورد نظر فراهم نموده و نمونه آن برگزاری موفق همایش اسلام و فیمینیسیم در دو سال گذشته بود و اینک همایش تعامل اسلام و ایران در گستره تاریخ زمینه حضور اندیشمندان و صاحب نظران را در دانشگاه فردوسی مشهد فراهم نمود.

این همایش علمی در ساعت ۸:۳۰ صبح روز سه شنبه مورخ ۸۲/۲/۹ در محل تالار اجتماعات دانشکده الهیات با حضور جمع کثیری از دانشجویان، علاقمندان و اساتید آغاز به کار کرد. اعلام برنامه، تلاوت قرآن مجید و سرود جمهوری اسلامی برنامه های آغازین همایش بود. سپس آقای حجه الاسلام و المسلمین هاشمی، مسؤول نهاد رهبری در دانشگاه فردوسی مشهد، به میهمانان، سخنرانان و دانشجویان حاضر خیرمقدم گفتند. در ادامه دکتر هادی وکیلی دبیر همایش گزارشی از روند کارهای همایش، کمیته علمی و تعداد مقالات رسیده به دبیرخانه برای علاقمندان ارائه نمودند. اولین سخنران همایش حجه الاسلام و المسلمین آقای رسول جعفریان بودند که پیرامون «هویت ایرانی در کشاکش تحولات سیاسی در ۴ قرن اخیر» به ایراد سخنرانی پرداختند.

۱- این همایش ابتدا قرار بود اسفند ماه سال ۱۳۸۱ برگزار شود که بعلت سرمای بیش از حد و بارش برف به اردیبهشت ماه موکول گردید.

* لیسانس تاریخ - دانشگاه فردوسی مشهد

بخش دوم همایش پس از پذیرایی با سخنرانی آقای دکتر محمد مددپور تحت عنوان «آیین فرهی شهریاری دینداری از ایران باستان تا ایران اسلامی آغاز شد. شاهنامه فردوسی، به نقطه التقای ایران با اسلام و تشیع عنوان مقاله آقای حجه الاسلام و المسلمین علی ابوالحسنی بود که بعنوان آخرین سخنران نیم روز اول ایراد گردید. سپس میهمانان برای ادای نماز و صرف نهار و استراحت سالن را ترک کردند.

بخش سوم همایش با تقاضای سخنرانها و مدعوین با ۳۰ دقیقه تأخیر در ساعت ۳/۳۰ بعد از ظهر با سخنرانی آقای عبدالرسول یعقوبی تحت عنوان «تأثیر تشیع بر همبستگی اجتماعی مردم ایران در عصر صفویه» آغاز شد. سپس مقاله «تأثیر هنر ایران پیش از اسلام بر هنر ایران پس از اسلام» توسط خانم دکتر مهرانگیز مظاهری قرائت شد. در ادامه ۲ مقاله با عنوانهای ایرانیان متحول طلب یونانی به طب اسلامی توسط آقای دکتر منتصب مجابی و غرب گرایی و استحاله هویت ملی ایرانیان توسط آقای دکتر

مظفر نامدار ایراد شد. بعد از استراحت و پذیرایی مختصر بخش چهارم و پایانی روز اول همایش که میزگردی با عنوان: اسلام و ایران دادوستدهای تاریخی بود با حضور آقایان دکتر هادی و کیلی، دکتر مهدی جلیلی، دکتر فتح الهی، و حجه الاسلام و المسلمین آقای علی ابوالحسنی برگزار گردید که حاضران به بررسی مناسبات مابین ایران و اسلام پرداختند. بدین ترتیب روز اول همایش به پایان رسید.

چهارشنبه

روز دوم همایش پس از تلاوت قرآن، آقای دکتر علی اکبر ولایتی سخنرانی جامع و مفیدی در رابطه با ارمغان اسلامی طی ۱۴ قرن برای ایرانیان تحت عنوان: نقش اسلام در تحولات و پیشرفت جامعه ایرانی در تاریخ، ایراد نمودند. سپس آقای دکتر موسی نجفی به ارائه مقاله خود در رابطه با در آمدن فلسفی، تاریخی بر مفهوم شناسی واژه ملیت در متون سیاسی ایران (نقد سکولارهای مفهوم ملیت) پرداختند.

در ادامه آقای سید حسن موسوی، استاد گروه تاریخ دانشگاه شیراز، به سخنرانی پیرامون موضوع تطبیق برخی مسائل آیین زردشت با اسلام پرداختند. سپس استراحت و پذیرایی انجام پذیرفت. و بعد مقاله ای با عنوان امام خمینی اسلام و ایران توسط آقای دکتر امیر شیرزاد قرائت گردید. دکتر سید علاءالدین شاهرخی سخنران بعدی بودند که مقاله با عنوان تبادل فرهنگ ایران و اعراب مسلمان در ۲ قرن اول هجری تعامل اسلام و ایران در زمینه ساختار جامعه و خانواده عنوان مقاله ای بود که دکتر سید محمد طباطبایی به ایراد آن پرداختند. ادای نماز و صرف نهار اعلام کنند. پایان برنامه های میز روز اول روز دوم همایش بود.

اولین سخنران بعد از ظهر حجه الاسلام و المسلمین آقای نبوی بودند که مقاله ای با عنوان آسیب شناسی مطالعات مربوط به ضایعات اسلام و ایران ارائه نمودند. سپس دکتر فیروز مهجور به بیان تأثیرات دو سویه فرهنگی اسلامی و ایرانی پرداختند.

در ادامه ناسیونالیسم رمانتیک در ایران توسط آقای دکتر ذاکر اصفهانی ایراد شد. سپس استراحت و پذیرایی و بعد از آن آخرین بخش همایش که میزگردی بود در رابطه با هویت ستیزی یا هویت سازی با حضور اندیشمندانی چون حجه الاسلام و المسلمین نبوی، حجه الاسلام و المسلمین مهدوی زادگان، آقای دکتر محمد مددپور و آقای موسی حقانی.

همایش با جمع بندی دبیر همایش در مراسم اختتامیه در ساعت ۶/۳۰ بعدازظهر روز چهارشنبه ۸۲/۲/۱۰ به کار خود پایان داد.

در حاشیه همایش

- * برپایی نمایشگاههای تخصصی سه گانه اسناد، تصاویر و کتب که هماهنگی موضوعی و پشتیبانی حاشیه ای مسائل همایش را تعقیب می کرد نیز تا حدود زیادی در کار خود موفق بود و مورد استقبال میهمانان و بازدیدکنندگان قرار گرفت.
- * موضوعات برخی مقالات سبب جذب دانشجویان و علاقمندان از مراکز مختلف دانشگاه جهت استماع به دانشکده‌ی الهیات شده بود.
- * نمایشگاه عکس و تصاویر مربوط به آثار تاریخی ایرانی - اسلامی تا ۳ روز پس از همایش هم در محل دانشکده‌ی الهیات دایر بود.